

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

30 de puncte

Citește cu atenție textul de mai jos.

1. Peștii sunt vertebrate (vietăți cu coloană vertebrală) cu sânge rece, care trăiesc în apă. Ei respiră prin branhii. Cei mai mulți au corpuri hidrodinamice, prevăzute cu aripioare înotătoare și cu solzi.

Au o diversitate de mărimi, forme și culori.

4. Toate speciile de pești s-au adaptat la stilul de viață și la mediu. Peștii se deosebesc între ei de la felul de a se hrăni până la modul în care se apără. Oceanul este căminul multor specii și fiecare a găsit moduri unice de a supraviețui, în ciuda pericolelor care îi pândesc în apă.

Majoritatea peștilor trăiesc aproape de suprafața apei sau în ape puțin adânci. Însă unii, cum sunt peștele-undiță și peștele-viperă, trăiesc în regiunea adâncă și întunecată a oceanului, cunoscută drept „zona crepusculară”. În această regiune nu ajunge lumina soarelui, iar apa este extrem de rece.

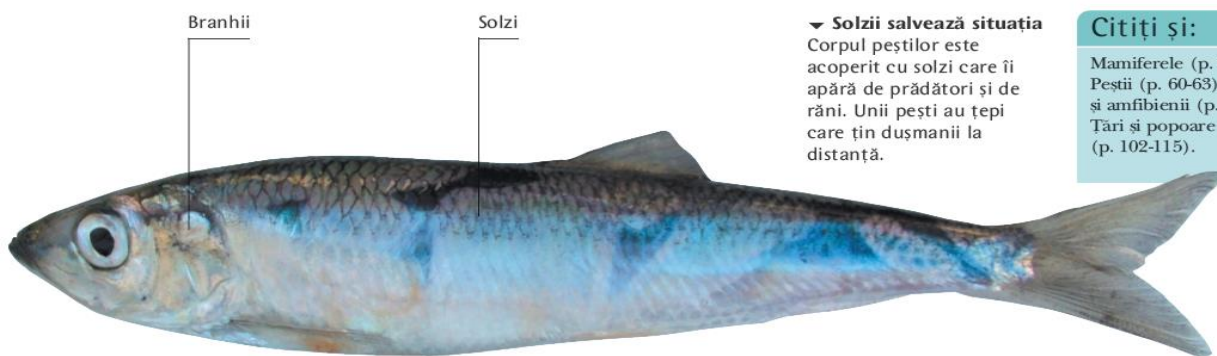
2. [...] Toți peștii osoși au un organ plin cu aer, numit vezică înotătoare, care îi ajută să plutească fără să se miște. Astfel, peștele poate economisi energie, fiindcă nu trebuie să înoate pentru a sta pe loc. Fiindcă își petrec toată viața în apă, peștii au și „plămâni” speciali, care îi ajută să respire. Organele respiratorii ale peștelui se numesc branhii. Când în gura peștelui intră apa, aceasta trece peste branhii. Oxigenul dizolvat în apă este extras și trece prin branhii în sânge, în timp ce dioxidul de carbon eliminat de pește se dizolvă în apă. Însă unii pești nu au branhii și respiră prin plămâni.

3. Peștii trăiesc atât în apele dulci, cât și în apele sărate. În râuri și lacuri trăiesc aproape 40% dintre speciile de pești de pe glob, iar restul trăiește în oceane.

5.

- Unele specii de pești, cum ar fi crăieții, pot recunoaște mirosul substanțelor chimice de pe pielea altor indivizi din aceeași specie. Când sunt atacați, acești pești eliberează în apă această substanță chimică pentru a-i avertiza pe ceilalți crăieți.

- Calcanul are o formă aproape rotundă și ochii plasați pe aceeași parte a corpului. Calcanii care au ochii pe partea stângă stau pe partea dreaptă, iar cei care au ochii pe partea dreaptă stau pe partea stângă. Când simt apropierea unui prădător, calcanii se îngroapă în nisip, doar ochii rămânându-le afară. Ei stau nemișcați, rotindu-și doar ochii, pentru a vedea dacă dușmanul a plecat.

▼ **Solzii salvează situația**
Corpul peștilor este acoperit cu solzi care îi apără de prădători și de răni. Unii pești au țepi care țin dușmanii la distanță.

Citiți și:

Mamiferele (p. 34-53),
Peștii (p. 60-63), Reptilele
și amfibienii (p. 64-69),
Țări și popoare
(p. 102-115).

Planeta vie, traducere de Alina Scurtu

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Notează în tabelul pentru răspuns litera corespunzătoare enunțului din coloana B, astfel încât să rezulte o informație corectă, pe baza textului dat. **4 puncte**

A	B
1. Peștii sunt vertebrate,	a. deoarece oxigenul trece direct în sânge.
2. Unele specii de pești respiră prin branhii,	b. iar restul trăiește în râuri și lacuri.
3. În „zona crepusculară” apa este foarte rece,	c. care preiau oxigenul din apă.
4. 60% dintre pești trăiesc în oceane,	d. pentru că acolo nu ajung razele soarelui.
	e. care trăiesc în mediul acvatic.

Tabel pentru răspuns:

Coloana A	Litera corespunzătoare răspunsului corect
1	
2	
3	
4	

2. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a indica dacă este „adevărat” sau „fals”, bazându-te pe informațiile din text. **4 puncte**

Enunțul	Adevărat	Fals
Atât peștii de apă dulce, cât și cei de apă sărată au sânge rece.		
Peștele-undiță și peștele-viperă trăiesc aproape de suprafața apei.		
Toate speciile de pești osoși au vezică înotătoare.		
Toți peștii se feresc de pericole în același fel.		

3. O pagină indicată la rubrica „Citiți și” care conține alte informații despre pești este

- a. 32.
- b. 56.
- c. 62.
- d. 70.

2 puncte

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

4. Menționează, într-un enunț, locul unde se află branhiile peștilor.

4 puncte

5. Precizează tema textului dat, justificându-ți răspunsul în 20 – 30 de cuvinte.

4 puncte

6. Completează spațiile libere, scriind litera corespunzătoare răspunsului corect în spațiul adecvat.

6 puncte

Textul dat este o descriere, deoarece (1) _____. Este un text științific pentru că la nivelul limbajului se constată frecvența cuvintelor (2) _____.

1	a. se relatează un șir de întâmplări	b. se explică toate modurile de comunicare	c. se susține un punct de vedere	d. se prezintă o serie de trăsături
2	a. cu sens figurat: petrec, cămin, solzi	b. de specialitate: hidrodinamic, coloană vertebrală, carbon	c. derivate cu sufixe diminutive: aripioare, suprafața, crăieți	d. polisemantice: pericol, stil, branhii

7. Motivează, în minimum 20 de cuvinte, dacă imaginea dată este reprezentativă sau nu pentru toate speciile de pești, valorificând informațiile din textul dat.

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

30 de puncte

Citește cu atenție textul de mai jos.

Reporterul: Am aflat că la ferma piscicolă* „Păstrăvul curcubeu” au loc niște activități extrașcolare care sunt o atracție pentru copii și tineri. Vă rugăm să ne prezentați câteva.

Proprietara: Ne concentrăm, în general, pe activități de tipul: curățenia, hrănirea peștilor, primirea pescarilor sportivi, pregătirea undițelor, oferirea de răspunsuri la întrebările pescarilor sportivi etc. Tinerii participă, de asemenea, la afumarea păstrăvului și, uneori, pescuiesc. Prin activitățile de la fermă căutăm să îi îndrumăm și să-i ajutăm în dezvoltarea personală.

Interviu imaginar cu proprietara păstrăvăriei *Păstrăvul curcubeu*, după
Farnet Ghid 5 – Diversificarea zonelor pescărești

**piscicol* – care ține de pești sau de piscicultură, referitor la pești, la piscicultură sau la pescuit

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din articolul de dicționar, sensul din text al cuvântului subliniat.

2 puncte

ATRĂCȚIE, *atracții*, s. f. **1.** Forță (gravitațională, electrică, magnetică etc.) care tinde să apropie corpurile între care se exercită. **2.** Înclinație puternică pe care o ființă o simte pentru alta sau pentru ceva, imbold de a te apropia de cineva ori de ceva. ♦ Farmec sau ispită pe care cineva ori ceva le exercită asupra cuiva. ♦ Ceea ce atrage, farmecă, ademenește, distrează. – Din fr. **attraction**, lat. **tractio, -onis**.

***, *Dicționarul explicativ al limbii române*

2. Seria care conține toate cuvintele despărțite corect în silabe este:

- a. păs-tră-vul, pro-prie-ta-ra;
- b. ră-spun-suri, con-cen-trăm;
- c. ac-ti-vi-tă-ți-le, pes-cu-iesc;
- d. de-zvol-ta-rea, a-se-me-ne-a.

2 puncte

Litera corespunzătoare răspunsului corect este

.

3. Scrie, în fiecare casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

6 puncte

A. În.....decenii s-au înființat multe ferme piscicole.

- a. ultima;
- b. ultimele;
- c. ultimii;
- d. ultimul.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este

B. Reporterul.....întreabă pe proprietară despre activitățile de la fermă.

- a. îi;
- b. îl;
- c. le;
- d. o.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este

C. Noi am avut ocazia.....astfel de activități antrenante la ferma piscicolă.

- a. să facă;
- b. să vă faceți;
- c. să facem;
- d. să faceți.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este

4. Rescrie secvența „au loc niște activități extrașcolare”, modificând numărul substantivului. 4 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a indica dacă este „adevărat” sau „fals”, bazându-te pe informațiile din text. 4 puncte

În enunțul „Tinerii participă, de asemenea, la afumarea păstrăvului și, uneori, pescuiesc.”:

Enunțul	Adevărat	Fals
sunt trei predicate verbale.		
un subiect este exprimat prin substantivul „tinerii”.		
cuvântul „păstrăvului” este atribut substantival.		
cuvântul „uneori” este complement circumstanțial de mod.		

6. În enunțul „Prin activitățile de la fermă căutăm să îi îndrumăm și să-i ajutăm în dezvoltarea personală.”, emițătorul are în vedere exprimarea

- a. compasiunii.
- b. dezinteresului.
- c. intenției.
- d. regretului.

2 puncte

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

7. Construiește un enunț interogativ afirmativ adresat proprietarei, prin care dorești să afli mai multe informații despre ferma piscicolă.

2 puncte

8. Scrie un text de 30 – 40 de cuvinte, prin care le propui colegilor să participați împreună la activitățile de la ferma piscicolă „Păstrăvul curcubeu”. În redactarea răspunsului tău, vei utiliza:

- un numeral ordinal;
- un pronume demonstrativ.

4 puncte

9. Rescrie enunțul de mai jos, corectând greșelile de orice fel.
Copilor noștri le plac, activitățile în aier liber s-au jocurile pe calculator.

4 puncte

Citește cu atenție textul de mai jos.

Într-o zi, pescarii împărătești se sculară dis-de-dimineată și-și aruncară mrejele* în apă. Tocmai în clipa când cele din urmă două stele se stinseră pe cer, unul dintre pescari ridică mreaja și văzu ce n-a mai văzut: doi peștișori cu solzii de aur. Pescarii s-adunară să vadă minunea, iar după ce văzură și se minunară, hotărâră ca, așa vii precum sunt, să ducă peștișorii la împărat și să-i facă cinste.

— Nu ne duce acolo, că de acolo venim, de-acolo suntem și acolo e pieirea* noastră, grai unul dintre peștișori.

— Ce să fac dar cu voi? Întrebă pescarul.

— Pune-te și adună rouă de pe frunze, lasă-ne să înotăm în rouă, pune-ne la soare și apoi nu veni până ce razele soarelui nu vor fi sorbit roua de pe noi, grai al doilea peștișor.

Pescarul făcu precum i s-a zis. [...] Ce-a văzut? Doi copilași, feți-frumoși cu părul de aur și cu stea în frunte, unul ca celălalt, încât cine îi vedea trebuia să știe că sunt gemeni. Copiii crescuseră repede... În fiecare zi un an, în fiecare noapte alt an, iar în crepetul zorilor*, când stelele se stingeau pe cer, trei ani într-o clipită. Și apoi creșteau precum alții nu cresc: de trei ori în vârstă, de trei ori în putere și tot de trei ori în înțelepciunea minții. Când se împliniră trei zile și trei nopți, copiii erau de doisprezece ani în vârstă, de douăzeci și patru în putere și treizeci și șase în înțelepciunea minții.

— Acuma lasă-ne să mergem la tatăl nostru, grai unul dintre copii către pescar.

Pescarul îi îmbracă frumos pe amândoi, le făcu câte o căciulă de miel, pe care o traseră pe cap ca nimeni să nu vadă părul de aur și steaua în frunte, apoi feții porniră către curtea împăratului. [...]

— Vrem să vorbim cu împăratul! grai unul dintre feți către străjerul* ce sta încărcat de arme la poarta curții.

— Nu se poate, fiindcă tocmai acuma șade la masă, îi răspunse străjerul.

— Tocmai pentru că șade la masă! vorbi al doilea făt intrând îndărătnic* pe poartă.

Străjerii se adunară, voind să scoată pe feți din curte, dar aceștia trecură printre dânșii precum trece argintul-viu printre degete. Cu trei pași înainte și alți trei în sus se pomeniră tocmai înaintea casei celei mari, unde împăratul ospăta cu curtenii săi.

— Vrem să intrăm! grai unul dintre feți aspru către slujitorii ce stau la ușă.

— Nu se poate, răspunse un slujitor.

— Ei! vom vedea noi dacă se poate ori nu se poate! strigă celălalt făt, cotind îndărătnic pe slujitori în dreapta și în stânga.

Dar mulți erau slujitorii și feții numai doi. Se făcu o îmbulzeală și o larmă înaintea ușii, încât răsuna curtea.

— Ce e acolo afară? Întrebă împăratul mânios.

Feții se deteră pașnici când auziră vorbele tatălui lor.

— Doi băieți voiesc să intre cu puterea! zise un slujitor intrând la împăratul.

— Cu puterea? Cine să intre cu puterea în curte la mine? Cine sunt băieții aceia? strigă împăratul într-o răsuflare.

— Nu știu, înălțate împărate, răspunse slujitorul, dar nu-i lucru curat, căci băieții sunt tari ca puii de lei, încât au străbătut prin străjuirea de la poartă, și acuma ne dau nouă de lucru! Ș-apoi, de îndărătnici ce sunt, nici căciulile nu și le iau din cap!

Împăratul se roși de mânie.

— Scoateți-i afară, strigă el, înhățați*-i cu câinii!

— Lasă, că mergem noi și așa – grăiră feții plângând de asprimea vorbelor ce auziră – și porniră în jos pe trepte. Când era să iasă pe poartă, îi opri un slujitor ce venea în ruptul sufletului.

— A zis împăratul să veniți, că împărăteasa vrea să vă vadă!

Băieții se gândiră puțin, apoi se întoarseră, suiră treptele și intrară la împăratul cu căciulile în cap.

Ioan Slavici, *Doi feți cu stea în frunte*

*mreajă – plasă împletită din ață, cu ajutorul căreia se pescuiește

*pieire – nimicire, moarte, ucidere

*în crepetul zorilor – în zorii zilei, la răsărit

*străjer – paznic, persoană care apără curtea împăratului

*îndărătnic – încăpățânat

*îmbulzeală – aglomerație, înghesuială

*(a) înhăța – a apuca, a prinde (pe cineva cu violență)

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Notează în tabelul de răspuns litera corespunzătoare acțiunii realizate de fiecare personaj. **4 puncte**

Personajul	Acțiunea
1. pescarul	a. îl caută pe împărat
2. cei doi băieți	b. le face câte o căciulă
3. străjerii	c. se mânie foarte tare
4. împăratul	d. se opun intrării străinilor în curtea împăratului
	e. vrea să îi vadă pe băieți

Tabel de răspuns:

Personajul	Litera corespunzătoare răspunsului corect
1	
2	
3	
4	

2. Cu ce scop intră băieții „la împărat cu căciulile în cap”?

Formulează răspunsul într-un enunț, valorificând textul dat.

4 puncte

3. Ilustrează, în 30 – 60 de cuvinte, două trăsături ale textului narativ literar, identificate în textul dat.

6 puncte

4. Prezintă, în minimum 20 de cuvinte, o valoare umană identificată în textul dat pe care o consideri comună culturii tale și unei alte culturi cunoscute de tine, valorificând experiența personală și/sau de lectură. **4 puncte**

5. Scrie o compunere de minimum 130 de cuvinte, în care să compari atitudinea pescarului cu atitudinea împăratului față de cei doi băieți cu stea în frunte. **12 puncte**

În redactarea răspunsului tău, vei avea în vedere:

- precizarea atitudinii pescarului și a împăratului;
- exemplificarea adecvată a atitudinii pescarului și a împăratului;
- prezentarea întâlnirii celor doi băieți cu pescarul și cu împăratul;
- evidențierea unui aspect comun sau diferit al relației băieților cu pescarul și cu împăratul.

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul compunerii este la alegere.

Pentru conținutul compunerii vei primi 8 puncte, iar pentru redactarea ei, 4 puncte.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă dacă se dezvoltă subiectul propus și se respectă numărul minim de cuvinte indicat.
